

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : Niet van toepassing
Zaaknummer : 202704715
Afdeling opsteller : Griffie
Bereikbaar onder : griffie@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Wilma van der Rijt
Raadsvergadering d.d. : 3 november 2026
Uiterlijke datum : Niet van toepassing

Aan de raad,

1. Onderwerp

Raadsvoorstel Onderzoek Rekenkamer Toegankelijkheid Stemlokalen

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

Op 18 maart 2026 vonden de verkiezingen voor de gemeenteraden plaats. De Rekenkamer Brunssum heeft besloten gedurende die verkiezing onderzoek te doen naar de toegankelijkheid van de stemlokalen voor de kiezers met een lichamelijke beperking. Vergelijkbare onderzoeken van onder andere de rekenkamers van Utrecht (2019), IJsselstein (2023) en Heerlen (2025) vormden daarvoor de inspiratiebron.

De Kieswet bepaalt dat alle stemlokalen toegankelijk moeten zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Ligging en inrichting moeten zodanig zijn dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen. Wanneer een stemlocatie niet toegankelijk is of gemaakt kan worden, moeten burgemeester en wethouders de raad hierover informeren over de reden hiervoor. Deze wettelijke bepalingen komen voort uit het VN-verdrag Handicap, dat de positie van mensen met een beperking beoogt te verbeteren.

b. Doel onderzoek

Het doel van de rekenkamer is om de raad inzicht te geven in de toegankelijkheid van de stemlokalen in Brunssum voor mensen met een lichamelijke beperking. De centrale vraag in het onderzoek luidt:

Zorgt de gemeente Brunssum ervoor dat alle burgers met een lichamelijke beperking die mogen stemmen op 18 maart 2026 ook kunnen stemmen?

De volgende deelvragen worden in het onderzoek beantwoord:

- 1) Zijn de stemlokalen in Brunssum toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking?
- 2) Is de informatievoorziening van de gemeente Brunssum over de toegankelijkheid van stemlokalen toegankelijk voor alle mensen met een lichamelijke beperking?
- 3) Is deze informatie juist, consistent en volledig?
- 4) In hoeverre is de gemeenteraad voorafgaand aan de verkiezingen volledig en juist geïnformeerd over de mate van toegankelijkheid van stemlokalen?

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden heeft de rekenkamer met hulp van een burgerlid uit de raad, op 18 maart 2026 een schouw uitgevoerd op alle veertien stemlocaties in Brunssum.

3. Conclusies en aanbevelingen

a. Conclusies

Op basis van de bevindingen uit de schouw trekt de rekenkamer de algemene conclusie dat de gemeente er, ondanks enkele geconstateerde tekortkomingen, zeer goed in slaagt alle burgers met een lichamelijke beperking zelfstandig te laten stemmen. De deelconclusies zijn als volgt.

1. Medewerkers en vrijwilligers zijn zeer welwillend en behulpzaam.
2. De keuze voor de stemlocaties zorgt voor een goede bereikbaarheid voor de kiesgerechtigden.
3. De toegankelijkheid van de stemlokalen heeft aandacht.
4. De gemeente informeert de kiesgerechtigden over de toegankelijkheid van de stemlocaties.

5. Het college informeert de gemeenteraad over de toegankelijkheid van de stemlokalen.
6. De rekenkamer constateert dat bijna alle bezochte stemlocaties prima, of goeddeels, toegankelijk zijn, en constateert slechts bij een klein deel van de stemlokalen een enkele tekortkoming. Eén locatie was door werkzaamheden moeizaam toegankelijk.

b. Aanbevelingen

Naar aanleiding van de bovenstaande conclusies op basis van het onderzoek naar de toegankelijkheid van de stemlokalen in Brunssum, komt de rekenkamer tot de volgende aanbevelingen:

1. Blijf aandacht besteden aan de toegankelijkheid van de stemlocaties, zoals in de evaluatie na afloop van iedere verkiezingsdag en neem de bevindingen uit dit onderzoek, die al eerder gedeeld zijn met de gemeente, mee in het draaiboek en instructies en hulpmiddelen voor de volgende verkiezingen.
2. Verhelp tekortkomingen die relatief eenvoudig zijn en tegen weinig kosten kunnen worden gerealiseerd. Bijvoorbeeld daar waar nodig tijdelijke voorzieningen aan te brengen (zoals het plaatsen van drempeloverbruggingen) of de inpandige route hindernisvrij te maken. Omdat de gemeente gebruikmaakt van veel vaste stemlocaties, is dit met een korte checklist per locatie eenvoudig te realiseren en te controleren.
3. Check en dubbelcheck voorgenomen werkzaamheden bij de stemlocaties.

4. Bijlagen:

- Rapport Stemlokalen Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk : 202704715

De raad van de gemeente Brunssum,

Gelezen het raadsvoorstel d.d. 3 november 2026, afdeling Griffie;

Besluit:

- de aanbevelingen van de Rekenkamer Brunssum, zoals geformuleerd in het Rapport Stemlokalen Brunssum, 2026 te onderschrijven;
- geeft het college opdracht om uitvoering te geven aan de geformuleerde aanbevelingen;
- geeft het college opdracht om de raad te informeren over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze aanbevelingen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 november 2026.

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier